

## COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2013CC257  
Zaaknummer Klachtencommissie 2011T458

datum uitspraak 9/9..2013

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

**[naam],**

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: verzoekster,

bijgestaan door: L. van Duyneveldt-Franken, advocaat te Leiden,

te voldoen door:

**de Congregatie Zusters Franciscanessen van Oirschot,**

gevestigd te Oirschot,

hierna te noemen: verweerster,

### 1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 16 januari 2013, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 5 november 2012 met zaaknummer 2011T458, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 14 december 2012, waarin verweerster te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerster ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 25 april 2013 (aan verweerster in verbeterde vorm verstuurd op 6 juni 2013) heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoekster aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoekster was reeds door mr. Van Duyneveldt voornoemd de schade van verzoekster schriftelijk onderbouwd, bij brief van 5 april 2013. Verweerster is in de gelegenheid gesteld daarop te reageren en heeft dat gedaan bij brief van 6 juni 2013.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoekster aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerster heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

## **2. De vaststaande feiten**

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoekster heeft, vanwege zeer zware astma waaraan ze vanaf haar vierde jaar leed, haar middelbare school dankzij bemiddeling van het astma centrum intern doorgebracht op het [Pensionaat] in [plaats]. Aldaar kwam zij vrij snel onder de hoede van [naam] (hierna genoemd: zuster [naam]). Zij moest haar astma medicijnen inleveren en kreeg daardoor niet haar dagelijkse onderhoudsdosering. De eerste keer dat het misbruik plaatsvond was op een nacht dat verzoekster het erg benauwd kreeg. Verzoekster moest mee naar de kamer van zuster [naam] en op haar bed gaan liggen. Daar werd ze gestreeld. De keren daarop ging het steeds verder, waarbij uiteindelijk sprake was van betasting van intieme delen en penetratie. Voorts moest verzoekster er getuige van zijn dat zuster [naam] zichzelf bevredigde. Verzoekster diende tevens seksuele handelingen bij zuster [naam] te verrichten. Ook staat vast - aldus is af te leiden uit de in overweging 4.4 van het advies van de Klachtencommissie genoemde verklaringen, die de Compensatiecommissie als steunbewijs heeft aangemerkt - dat verzoekster lichamelijk kwetsbaar was [naar de Compensatiecommissie aanneemt vanwege haar zware astma], dat verzoekster op een vernederende manier is behandeld door zuster [naam], dat verzoekster van de anderen werd geïsoleerd en dat sprake was van fysieke mishandeling. Vaststaat ook -aldus overweging 4.6 van het advies van de Klachtencommissie- dat verzoekster geheel afhankelijk was van zuster [naam], alsmede dat het seksueel misbruik de reden is geweest voor het plotselinge vertrek van verzoekster van het Pensionaat.

Al met al is verzoekster van medio/einde 1967 tot maart/april 1971 (van haar twaalfde tot haar zestiende jaar) ten minste vier keer per maand door zuster [naam] seksueel misbruikt, in de zin van betasting aan haar intieme delen en gepenetreerd. Verzoekster was bij aanvang van het misbruik twaalf jaar oud.

### **3. Het bewijs en categorie-indeling**

#### ***Bewijs***

3.1 Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoekster geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie (met zaaknummer 2011T458) van 5 november 2012, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoekster tegen zuster [naam], waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

#### ***Categorie-indeling***

3.2 Gelet op het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op jonge leeftijd, te weten twaalf jaar.
- Het misbruik heeft zeer lang voortgeduurd van haar twaalfde tot aan haar zestiende jaar (medio/einde 1967 tot maart/april 1971).
- Het misbruik bestond uit het moeten ondergaan van betasting van intieme delen en penetratie op diverse wijze en ook het moeten toekijken naar masturbatie en het gedwongen moeten verrichten van seksuele handelingen.
- Het misbruik heeft regelmatig plaatsgevonden, te weten ten minste vier keer per maand.
- Het misbruik heeft onmiskenbaar een rol gespeeld in de psychische/psychiatrische problematiek van verzoekster.
- Het misbruik ging gepaard met vernedering, fysieke mishandeling en sociale isolatie van verzoekster.
- Verzoekster was lichamelijk kwetsbaar en opvallend ziekelijk vanwege astma, hetgeen ook voor zuster [naam] destijds kenbaar was, althans moet zijn geweest.

Ten overvloede merkt de Commissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4<sup>c</sup> alinea).

#### **4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand**

##### *Algemeen*

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

##### *Standpunt verzoekster*

4.2 In reactie op de in 1.2 vermelde brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoekster in de gelegenheid is gesteld om haar vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, is deze namens verzoekster bij brief van 5 april 2013 nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Door het seksueel misbruik dat verzoekster is aangedaan zijn de astma- en stressklachten van verzoekster verergerd. Deze hebben er toe geleid dat zij begin 1992 ongeschikt is verklaard voor haar functie en voor 24 uur per week is herplaatst in een andere, lagere functie met een lagere schaal (van schaal 8 naar schaal 7), terwijl zij voor het overige deel (45 tot 55%) arbeidsongeschikt is verklaard, waarbij zij een arbeidsongeschiktheidsuitkering heeft gekregen die is gebaseerd op de lagere schaal (schaal 7).

Hierdoor heeft zij verlies aan arbeidsvermogen geleden en is zij inkomsten alsmede pensioenopbouw misgelopen.

Ook heeft zij reiskosten moeten maken voor een tweewekelijks bezoek aan het Astmacentrum in Hilversum. De reiskosten (berekend over de periode van 1988 – 2010) worden begroot op €11.000,-. Kosten voor medicatie (eigen bijdrage) gedurende diezelfde periode worden begroot op €11.000,-.

Verzoekster maakt derhalve aanspraak op de maximaal uit te keren compensatievergoeding.

##### *Standpunt verweerder*

4.3 Verweerder heeft bij brief van 6 juni 2013 gemotiveerd verweer gevoerd tegen het namens verzoekster gestelde omtrent geleden vermogensschade. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Wat betreft de overgelegde berekening van vermogensschade wordt opgemerkt dat geen ondersteunend bewijs voorhanden is voor de stelling dat zij bij normaal carrièreverloop zou zijn doorgegroeid naar 1 of 2 hogere functieschalen. Evenmin kan de hoogte van het eindinkomen van de eerdere functie worden geverifieerd. Ook merkt verweerster op dat in de schadeberekening die namens verzoekster is overgelegd, uitgaan wordt van bruto in plaats van netto bedragen.

Over de reiskosten en de eigen bijdrage merkt verweerster op dat daarvan geen ondersteunend bewijs is overgelegd: geen bewijs van het feit dat deze reizen en kosten zijn gemaakt, maar evenmin van de stelling dat de kosten daarvoor voor rekening van verzoekster zijn gebleven en niet konden worden gedeclareerd bij een ziektekostenverzekering, hetgeen in de lijn der verwachting ligt.

Tenslotte wijst verweerster er op dat er in het leven van verzoekster een aantal 'forse life events' heeft plaatsgevonden en dat niet aannemelijk is dat er een direct en uitsluitend causaal verband bestaat tussen de gestelde vermogensschade (voortvloeiend uit partiële arbeidsongeschiktheid en terugzetting in schaal, waardoor inkomsten en pensioenopbouw is gederfd) en het seksuele misbruik.

Verweerster is derhalve kritisch ten opzichte van de gestelde vermogensschade, maar wenst geenszins afbreuk te doen aan het recht van verzoekster op immateriële schadevergoeding wegens het haar aangedaan seksueel misbruik.

#### ***Overweging Compensatiecommissie***

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Echter, ook in gevallen van uitzonderlijk misbruik, kan de Compensatiecommissie enig bewijs van de gestelde schade-omvang en het causaal verband geleverd willen zien, aldus ook pagina 10 onder 'Categorie 5' van de Toelichting van de Compensatieregeling.

#### ***Vermogensschade***

4.5 Uit de overgelegde brief van het ABP van 16 september 1991, in samenhang bezien met de beslissing van de [gemeente] van 13 januari 1992 blijkt dat verzoekster ongeschikt is geacht voor haar functie in schaal 8 als [beroep] en dat zij voor 24 uur per week teruggeplaatst is in de functie van [beroep], met schaal 7. Ook blijkt uit voornoemde brieven dat zij voor 45 tot 55 % arbeidsongeschikt is (invalide). Uit het overgelegde overzicht van ziektedata van haar werkgever valt af te leiden dat zij zich gedurende vele jaren veelvuldig ziek heeft gemeld. Vast staat ook dat verzoekster vanaf haar prille jeugd aan zeer zware astma heeft geleden en dat zij thans – zo stelt zij zelf – leidt aan chronische artritis. Ook heeft zich een aantal ingrijpende 'life events' in haar leven voorgedaan.

4.6 De gezondheidsomstandigheden en 'life events' kunnen naar hun aard op zich zelf beschouwd ook hebben bijgedragen aan het ontstaan van vermogensschade, zoals in het onderhavige geval bedoeld. De te beantwoorden vraag is echter, aldus de Compensatiecommissie, of met voldoende mate van waarschijnlijkheid aannemelijk is geworden dat het seksueel misbruik dat verzoekster is aangedaan (mede) heeft geleid tot het ontstaan van vermogensschade. In dat kader is overigens niet vereist dat, anders dan verweerster meent, sprake dient te zijn van een 'exclusief causaal verband' tussen de schade en het misbruik.

4.7 Gelet op het feit dat in het onderhavige geval sprake is van uitzonderlijk misbruik en enig bewijs van vermogensschade, zij het summier, is overgelegd, acht de Compensatiecommissie - mede gelet op het overwogene onder 4.4 - aannemelijk dat het seksueel misbruik van invloed is geweest op het psychische en fysieke functioneren van verzoekster. Dat verzoekster reeds vanaf haar jeugd en nog vóór dat sprake was van het seksueel misbruik lijdt aan astmklachten en daardoor in een bepaald opzicht verhoogd kwetsbaar is en eerder zal zijn uitgevallen, is een omstandigheid die voor rekening en risico van verweerster komt. De Compensatiecommissie acht voorts voldoende aannemelijk dat het jegens verzoekster opzettelijk gedurende meerdere jaren aangedaan seksueel misbruik haar astmatische en stressklachten heeft verergerd en haar ook minder weerbaar heeft gemaakt voor het psychisch kunnen opvangen van 'life events'. Naar het oordeel van de Compensatiecommissie wijzen voorts de overgelegde verklaringen van de huisarts en psycholoog van verzoekster op het bestaan van een oorzakelijk verband tussen het seksueel misbruik en de gestelde schade: klachten en ziekmeldingen zijn immers fors afgenomen, nadat verzoekster opening van zaken heeft kunnen geven omtrent het misbruik-verleden dat zij heimelijk met zich droeg. Overigens merkt de Compensatiecommissie op dat zij deze medische verklaringen met terughoudendheid waardeert, aangezien deze afkomstig zijn van 'eigen behandelaren' van verzoekster, dateren van de periode nadat het misbruik in de publiciteit is gekomen en geschreven zijn met het oog op deze procedure. De verklaringen in samenhang bezien, alsmede in het licht van de ernst van deze zaak en het feit dat melding wordt gemaakt van juist een afname van klachten, is de Compensatiecommissie van oordeel dat aan de verklaringen wel waarde kan worden gehecht, in die zin dat aannemelijk is dat verzoekster lijdt aan de gevolgen van het misbruik en daar thans behandeling voor ondergaat.

4.8 De Compensatiecommissie kan echter immers niet uitsluiten dat verzoekster ook in de fictieve situatie, waarin het seksueel misbruik niet zou hebben plaatsgehad, op enig moment problemen op het werk en gezondheidsklachten zou hebben gekregen. De Compensatiecommissie heeft onvoldoende inzicht gekregen in de vraag hoe het werkzame leven van verzoekster zich in die fictieve situatie zou hebben ontwikkeld te kunnen beantwoorden. Zo ontbreekt een onderbouwing van de reden van de terugplaatsing in schaal alsook van de grondslag van de arbeidsongeschiktheidsuitkering. Bovendien is de schadeberekening – naar het lijkt – ten onrechte gebaseerd op bruto in plaats van netto

bedragen. Gelet op het vorenstaande zal de Compensatiecommissie de vermogensschade naar redelijkheid en billijkheid schatten.

4.9 De gestelde kosten voor gemaakte reiskosten en medicatie passeert de Compensatiecommissie grotendeels, aangezien zij van oordeel is dat het niet in de lijn der verwachting ligt dat dergelijke kosten voor eigen rekening (van verzoekster) zijn gekomen, terwijl enige onderbouwing van deze kosten ontbreekt en voorts aannemelijk is dat zij deze kosten deels ook gemaakt zou hebben (gelet op het sinds haar jeugd lijden aan zware astma) indien geen sprake was geweest van seksueel misbruik.

#### *smartengeld*

4.10 Met betrekking tot het smartengeld overweegt de Compensatiecommissie dat sprake is geweest van ernstig en langdurig seksueel misbruik, dat als 'uitzonderlijk' heeft te gelden. Met name de psychische en fysieke vernedering en mishandeling beschouwt de Compensatiecommissie als ernstige verzwarende omstandigheden die zij toerekent aan verweerster. Dat geldt evenzo voor het feit dat zuster [naam] op de hoogte moet zijn geweest van de fysieke kwetsbaarheid van verzoekster wegens haar ernstige astma. Zuster [naam] heeft willens en wetens verzoekster opzettelijk misbruikt en daarbij misbruik gemaakt van haar positie ten opzichte van verzoekster. Verzoekster had vanwege haar kwetsbaarheid en het feit dat ze daardoor niet thuis kon wonen, juist moeten kunnen rekenen op een liefdevolle verzorging. De ernst van het misbruik in combinatie met de verzwarende omstandigheden als hier genoemd, betreft de Compensatiecommissie uitdrukkelijk bij de vaststelling van de hoogte van het te bepalen smartengeld. Bij die beslissing speelt mee dat de toekenning van compensatie niet alleen bedoeld is voor min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

#### *vaststelling hoogte financiële compensatie*

4.11 Het voorgaande brengt de Compensatiecommissie er toe betaling van een compensatiebedrag te adviseren bestaande uit smartengeld en voor een deel uit een vergoeding voor verlies aan vermogensschade waarvan de omvang, zoals gezegd, redelijkerwijze zal moeten worden geschat. Alle feiten en omstandigheden in aanmerking genomen komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €100.000 geadviseerd dient te worden.

Ook nu de schade wegens verlies van arbeidsvermogen naar het oordeel van de Compensatiecommissie slechts gedeeltelijk aan het seksueel misbruik toegerekend dient te worden, is de omvang van die schadepost zodanig dat de totale als gevolg van het seksueel misbruik geleden vermogensschade tezamen met het smartengeld het - in het kader van de Compensatieregeling maximale - compensatiebedrag van €100.000,- ruimschoots te boven gaat.

#### *voorschot*

4.12 Op grond van artikel 4 van de Compensatieregeling dient een reeds eerder ontvangen tegemoetkoming in mindering te worden gebracht. Verzoekster heeft van verweerster een voorschot ontvangen ter hoogte van €15.000,--. Dit brengt met zich dat een te betalen bedrag resteert van € 85.000,--.

#### *kosten rechtsbijstand*

4.13 Verzoekster heeft nota's overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand voor vergoeding in aanmerking komt een bedrag van €2.371,60.

## **5. Slotsom**

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijke seksueel misbruik' en dat het hierna te vermelden bedrag voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoekster tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerster en is noch voor verzoekster, noch voor verweerster vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

## **6. Het advies**

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoekster in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en adviseert verweerster een bedrag van €100.000,-- te betalen aan verzoekster. Nu bij wijze van voorschot reeds €15.000,-- aan verzoekster is betaald, resteert voor verweerster een te betalen bedrag van €85.000,--. Ook adviseert de Compensatiecommissie verweerster aan de advocaat van verzoekster ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €2.371,60, te betalen. Beide bedragen dienen binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak.



Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J. M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 9/9/2013 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter